

ФОРМУВАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОЇ КОЛЕКЦІЇ ІВАНА БІЛИКА У НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ ГОНЧАРСТВА

Оксана Ликова

THE FORMATION OF THE PERSONAL COLLECTION OF IVAN BILYK AT THE NATIONAL MUSEUM OF POTTERY

Oksana Lykova

The outstanding Opishnia potter Ivan Bilyk devoted his whole life to the production of pottery. His work has been awarded numerous prizes, diplomas, certificates, medals. He is one of the three potters from Opishnia whose work was awarded the Taras Shevchenko State Prize of Ukraine in 1999.

Ivan Bilyk was born in the family of a shoemaker, although his grandfather was a potter. The boy went through a long way of learning the pottery craft – in other potters, in educational institutions, at the enterprise. The master's personal life also seemed difficult (illnesses, injuries during the Second World War, which caused disability).

For many years, Ivan Bilyk worked at the «Art Ceramics» plant as a creative master of the artistic and experimental creative laboratory. He produced everything that local's potters created – various tableware, zoomorphic sculpture, plates, vases for the floor, children's toys, etc.

The image of a lion became a favorite image in Ivan Bilyk's creative works. The master repeatedly claimed that he was the author of the zoomorphic sculpture «Lion». It was this image that brought the potter world recognition at the international biennial in Faenza (Italy). In Ivan Bilyk's personal collection of ceramics in the National Museum of Pottery, lion sculptures make up a third of all available zoomorphic sculptures in the collection.

Today, most of Ivan Bilyk's products are concentrated in the National Museum-Reserve of Ukrainian Pottery in Opishnia. This collection has about 300 storage units. The personal collection illustrates all the creative diversity of the potter.

In the article, against the background of Ivan Bilyk's biographical facts, the main events that influenced the formation of his personal collection in the National Museum of Pottery are determined. The time frames for the production of the existing products are outlined. Separate form-forming and decorative changes in the potter's works have been traced.

Keywords: Ivan Bilyk, pottery, ceramics, personal collection, National Museum of Pottery, Opishnia.

Питання музеєфікації гончарної спадщини України загалом і, зокрема, творчості окремих майстрів вкрай важливе. Вироби кожного гончаря різняться асортиментом, формами, способами декорування, технологічними особливостями, а отже несуть у собі значний об'єм інформації, яка дозволяє не лише простежити еволюцію майстра, а й регіональні особливості гончарного ремесла, поглибити численні етнологічні та історичні відомості з огляду на важливість кераміки, як історичного джерела. Опішня здавна славиться своїми гончарями, які завжди стояли на першому місці, оскільки сама земля з її багатими глиняними родовищами сприяла утвердженню цього давнього ремесла. Здавна перевагу місцеві майстри надавали виготовленню посудних форм, оскільки вони найбільше користувалися попитом споживачів. Проте у 1960-х – 1980-х роках в Опішні поширеним стає фігурний посуд, який посідав провідне місце й у творчості місцевого гончаря Івана Архиповича Білика (26.11.1910–29.12.1999). За твердженням дослідників його роботи позначено «своєрідністю творчих шукань. Його виразні, віртуозно виконані фігурки левів, баранців різноманітні за формою та оздобленням. Гриву та хвіст лева, вовну баранця майстер декорує рельєфними узорами, хвилястими гравійованими борозенками або накладанням тоненьких глиняних джгутиків, які виробляють протискуванням сирої

глини крізь мішковину» (Кара-Васильєва 2005, с. 128). Іван Білик належав до тих майстрів, які володіли умінням яскраво передавати психологію створюваних ним образів, а тому його скульптурні декоративні твори щоразу набували нових рис. Його твори пізнавані без підпису – такий самобутній гончарський почерк мистця.

Іван Білик – видатний опішнянський гончар, який усе своє життя віддав гончарному ремеслу, за що був удостоєний високих відзнак. Він – член Національної спілки художників України (з 1970), заслужений майстер народної творчості України (з 1971), лауреат Всеукраїнської премії імені Данила Щербаківського (1995), Державної премії України імені Тараса Шевченка (1999). На час присудження Шевченківської премії гончар уже мав ряд відзнак, дипломів, почесних звань, але за станом здоров'я уже не працював. Дослідники українського гончарства називали Івана Білика патріархом сучасної української кераміки (Данилейко 2000, с. 17). Його творчість – визначне явище українського мистецтва.

Нині найбільше виробів Івана Білика сконцентровано в музейних зібраннях. Музеям належить особливе місце серед різних наукових, культурно-освітніх закладів, які вивчають, зберігають і пропагують етнічні культурні надбання. Вивчаючи музейні колекції можна простежити становлення творчості окремих майстрів. Іван Білик не став винятком. Власне музейна документація є одним із найбільш достовірних джерел атрибутування глиняних виробів майстрів другої половини ХХ – початку ХХІ століття, оскільки переважна більшість робіт, що надійшли до збірок, були передані або особисто авторами (а хто, як не автор, може найбільше розповісти про свою роботу), або з виставок, які достатньо часто організовувалися в країні в другій половині ХХ століття. Нині найбільшу персональну колекцію глиняних виробів Івана Білика в Україні сформовано в Національному музеї-заповіднику українського гончарства (далі – Національний музей гончарства) – близько 300 одиниць зберігання. Невеликі зібрання виробів Івана Білика зберігаються в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського й Національному музеї українського народного декоративного мистецтва. Поодинокі роботи мають інші музеї й приватні колекціонери. Також твори Івана Білика зайняли почесні місця в найбільших і найпрестижніших музейних зібраннях Європи й Америки.

Не зважаючи на наявність ряду публікацій, присвячених персоналії Івана Білика, в українській періодичній і науковій літературі немає вичерпної інформації ні про самого гончаря, ні про його творчу спадщину. Автори наявних студій робили акценти або ж на загальних біографічних фактах, або згадували ім'я майстра, описуючи різні виставки та діяльність опішнянського заводу «Художній керамік».

Попри те, що Іван Білик працював у артілі (згодом – заводі) «Художній керамік» з 1928 року, першу згадку про нього у друкованих виданнях розміщено 1963 року одразу у двох працях – монографії та каталозі виставки. У монографії «Українське декоративне мистецтво» мистецтвознавці Павло Жолтовський і Пантелеймон Мусієнко згадали ім'я Івана Білика, як висококваліфікованого майстра, що виготовляє «майоліку в артілі «Художній керамік»... Та в деталях форми і ліпки цей майстер майже ніколи не повторюється» (Жолтовський 1963, с. 5). Також опішнянський гончар зазначений серед експонентів Художньої виставки «Радянська Україна», що проходила 1960 року в Москві (Художня виставка 1963, с. 127). Чому саме цього року вперше згадано ім'я майстра-гончаря з Опішні – залишається незрозумілим.

Щодо будь-якої колекції кераміки Івана Білика (приватної чи державної), то у друкованих виданнях інформація взагалі майже відсутня. Існує лише кілька публіцистичних статей, автори яких згадують, що у фондах Національного музею гончарства є колекції кераміки шевченківських лауреатів, серед яких названо й ім'я Івана Білика. Про саму ж колекцію немає жодної публікації.

У даному дослідженні, спираючись на ключові моменти в біографії Івана Білика, охарактеризую персональну колекцію кераміки майстра у Національному музеї гончарства. Акценти буде зроблено на її типологічному складі, шляхах надходження та подіях які цьому сприяли, способах декорування й часовому розмаїтті виробів.

Іван Білик народився в опішнянській родині, яка була пов'язана з гончарством опосередковано. Його батько-чоботар, сам не займаючись гончарством, підробляв горшковозом (дід-гончар не хотів, щоб його син займався цим важким, брудним і неприбутковим ремеслом). Однак хист сина до ліплення закріпив досить рано й хотів віддати його навчатися до місцевих гончарів. Однак у 1922 році бандити убили Архипа Білик, коли той повертався з ярмарки. Мати Івана Білика Явдоха залишилася сама з вісьмома дітьми. У листопаді 1923 року їй вдалося пристроїти Івана на навчання в Опішнянський гончарський навчально-показовий пункт, попри те, що навчальний процес уже тривав. З невідомих причин школу незабаром закрили й потріб-

но було знову шукати місце для роботи. Хлопцеві «пощастило» влаштуватися на рік до місцевого господаря Мелашенка (?), який сам не гончарював, а винаймав гончарів «од тисячі» (за певний час потрібно було зробити визначену кількість якісного посуду різної форми й розміру). Згодом цей рік Іван Білик згадував як найгірший у своєму довоєнному житті – платили мало, годували погано, працювали багата. А на кінець роботи ще й обдурили – віддали не все, на що домовлялися на початку.

Далі гончарства Іван Білик продовжив навчатися у свого дядька, відомого хижняківського гончаря Якова Пічки. Цей період Іван Білик згадує з вдячністю й теплими словами. Умови життя й праці були в рази кращі ніж у Мелашенка. Окрім того дядько, ще й навчав племінника усьому, що знав сам. На кінець навчання й роботи Іван також гарно заробив – одягнувся сам, накупив подарунків сестрам, матері привіз грошей.

Влітку 1927 року Іванові Білику знову пощастило потрапити у майстерню при Опішнянській керамічній школі, якою керував Іван Бойченко, де хлопець продовжив удосконалювати свої навички гончарювання.

1930 року хлопця забрали в армію, де він тяжко захворів і переніс кілька складних операцій, у результаті чого був списаний із військової служби. Повернувшись додому пішов працювати в опішнянський завод «Художній керамік» спочатку гончарем, потім – творчим майстром художньо-експериментальної творчої лабораторії, звідки вийшов на пенсію 1984 року. Навіть вийшовши на заслужений відпочинок, досить довго продовжував ходити на роботу.

Не оминула гончаря й війна. 1943 року забрали Івана Білика на фронт (хоча й був непридатний до служби). Воював постійно в штурмовій бригаді. Болючі спогади про бої на Дніпрі, біля Корсунь-Шевченківського, в Карпатах яскравими сторінками спливали в його спогадах аж до останніх днів життя. Отримавши кілька поранень (останнє потягло за собою інвалідність) він восени 1946 року повернувся в рідне селище, де продовжив створювати глиняні вироби. Однак хвороби й тяжкі поранення не залишилися у минулому. Іван Білик усе своє життя страждав від постійних болів та незручностей, пов'язаних з інвалідністю. Попри це він все ж таки зміг стати неперевершеним гончарем і здобув світову славу.

Персональна колекція кераміки Івана Білика у фондах Національного музею гончарства почала формуватись уже з наступного року від дати заснування установи (1986). Перші експонати були куплені в автора або ж передані дирекцією заводу «Художній керамік». У наступні роки майже всі роботи опішнянського гончаря закуплені в нього або у його сина В'ячеслава.

Із перших же років, вироби Івана Білика, які надійшли до колекції Національного музею гончарства, проілюстрували усе розмаїття форм, які виготовляв опішнянський гончар – миски, супники, горщики, глечики, тикви, чайники, макітри, барила, ринки, попільниці, кухлі, свічники, плесканці, вази, тарелі і звичайно ж зооморфні скульптури («Лев», «Бик», «Баран», «Кінь», «Козел», «Сова», «Іжак» тощо).

Майстер виготовляв різний традиційний глиняний посуд. Проте його стихією була пустотіла зооморфна скульптура малих форм – леви, барани, коні, бики. Хоча перші свої нагороди (відзнака промкооперації Укрхудожпромспілки та іменний годинник, 1939 року) гончар отримав не за скульптуру. Дослідники стверджують, що на початку своєї роботи на підприємстві у 1930-х роках гончар скульптурою не займався. Однак є відомості, що 1929 року під час виставки, з нагоди першого випуску опішнянської профтехшколи «Білик разом з П. Демченком та М. Корячком показали багато фігурних виробів» (НАУГ НМЗУГ без оп., арк. 21). Та це були поодинокі спроби, переважно у вільний від роботи час.

Переломним етапом у творчості Івана Білика стало його майже півторарічне лікування у госпіталі в Сочі після останнього бойового поранення 1944 року. На лікарняному ліжку він захопився ліпленням «тварин», які усім дуже подобалися і гончар їх як дарував, так і продавав бажаним (хоча роботи й були не випалені). 1945 року Іван Білик повернувся до Опішні на роботу в завод «Художній керамік» уже сформованим скульптором. В заводі тоді виготовляли переважно мальований посуд, але для молодого майстра скульптура стала на перше місце. У колекції Національного музею гончарства зберігається одна робота Івана Білика того часу – скульптура «Лев», датована 1946 роком (тобто майже одразу після повернення). Прикметно, що на засіданнях Художньої ради опішнянського заводу «Художній керамік» неодноразово стверджував, що є автором зооморфної скульптури «Лев» (ДАПО ф. 9042, спр. 196, арк. 4). У персональній колекції кераміки Івана Білика в Національному музеї гончарства скульптури левів становлять третину усіх наявних зооморфних скульптур зібрання (НМЗУГ Інвентарні книги). Та й на виставках народного мистецтва, у яких Іван Архипович почав брати участь з кінця 1940-х років, майже завжди були присутні його леви. Гончар неодноразово ставав лауреатом

престижних республіканських і всесоюзних виставок декоративно-прикладного мистецтва, конкурсів, фестивалів. Майже на всіх із них представлені твори відзначалися нагородами. Згодом його роботи почали експонуватися на міжнародних виставках у Бельгії, Канаді, Японії, Болгарії, Югославії, Польщі, Угорщині, Франції, Нідерландах, США, Норвегії, Великобританії та інших країнах світу. 1971 року до гончаря прийшло всесвітнє визнання, знову ж таки завдяки левові: уперше з-поміж українських народних майстрів гончар на міжнародному бієнале у Фанце (Італія) його твір «Лев з вухами» відзначено дипломом лауреата.

Дослідники вважають, що Іван Білик був одним із опішнянських гончарів, які сприяли розвитку глиняної зооморфної скульптури в Опішні: «в розвитку фігурної пластики, безумовно, провідна роль належить І. Білику та В. Омеляненку» (Кисельова 1976, с. 25). Іван Білик кожну фігуру ліпив напружено, з вигадкою, вкладаючи в образ своє розуміння краси. Працював він зосереджено, заздалегідь знав, що буде робити, втілюючи в глині те, що підказувала йому художня уява. Якщо ж в процесі роботи майстра щось не задовольняло, він міг легко зім'яти уже готовий виріб у шматок глини. Іван Архипович належав до тих майстрів, які володіють умінням яскраво передавати психологію створюваних ним образів, а тому його скульптурні декоративні твори щоразу набували нових рис. Твори Івана Білика пізнавані без підпису – такий самотутній гончарський почерк мистця.

Якщо простежити за творами Івана Білика в хронологічному розрізі, то у скульптурах тварин можна помітити зміни, які яскраво проявляються як у формотворчому, так і декоративному аспектах. У ранніх роботах майстер відштовхувався від простого об'єму – ледь розширений у передній частині циліндр, який схожий на традиційну опішнянську посудину «барило». З часом ця форма починає ускладнюватися – з'являються пружок, що імітує лінію талії, шия тварини набуває більш об'ємних форм, нагадуючи конус, голова часто повернута вбік. Ранні роботи майстра, які були менші за розміром, ніж твори останніх років, часто не мали ліплених прикрас. Усе їхнє оздоблення інколи зводилося до легкого гравійованого малюнка, найчастіше груп хвильок. «Левів» часто прикрашалися бородами й широкими вусами. З часом Іван Архипович починає частіше застосовувати рельєфні оздоби. У нього нестримна тяга до винаходів, до особистого. Безперервно шукаючи різні шляхи удосконалення образу Іван Білик, по суті, ніколи не створив двох однакових робіт.

В Опішні прийнято, що гончар виготовляє виріб, а малювальниця оздоблює його. Проте Іван Білик усе робив сам – формував роботи на крузі й виліплював вручну, декорував ангобами й наліпленими орнаментами, покривав поливами. Загалом 1970-ті роки в опішнянському гончарстві прикметні більшим використанням наліпленої орнаментики ніж мальованої. Дослідники двояко оцінювали заміщення на опішнянських виробках мальованих орнаментів наліпленими. Наприклад, культуролог Роман Корогодський ще 1972 року переймався цим процесом: «...відчувається загрозлива тенденція занепаду опішнянського декоративного розпису... Стало модним декоративне ліплення... навіть на художній виставці твори талановитих опішнян іноді нагадують філію звіринця – стільки там найрізноманітніших звірів і тварин» (Корогодський 1972, с. 48). Проте для виробів Івана Білика упродовж усього часу його творчості характерне використання різних способів декорування. Так само як і створення різних видів виробів. На відміну від інших майстрів він не акцентував уваги на чомусь одному. Навіть попри те, що на виставках презентувалися переважно вази, тарелі або зооморфні скульптури, гончар не переставав виготовляти вироби й інших типологічних груп української кераміки.

З 1970-х років Іван Архипович багато уваги почав приділяти створенню декоративних ваз і тарелів. Хоча найдавніший виріб, збережений у колекції Національного музею гончарства, – саме ваза, датована 1930-ми роками. Вази робив для підлоги, великого розміру, оздоблюючи їх, як і тарелі, рослинним наліпленим орнаментом, що складається із квітів, пуп'янків, листя, різних завитків. Рельєфний рослинний орнамент часто доповнював зображенням дивовижних звірів (левів, риб, півнів). У колекції Національного музею гончарства нині зберігається близько тридцяти ваз і понад тридцять тарелів гончаря. Майже всі вони датовані кінцем 1960-х – 1970-ми роками – період найбільшої працездатності Івана Білика за гончарним кругом.

Твори Івана Білика, як і інші глиняні вироби надходили до фондів музею невеликими частинами. Проте були й періоди, коли роботи передавалися великими партіями. Найбільш «плідними» були 1989 і 1991 роки. Зазвичай це було пов'язано з конкретними подіями. Зокрема, 10 травня – 11 червня 1989 року на базі Національного музею гончарства проходив Республіканський симпозіум гончарства «Традиції і сучасність», у рамках якого був організований творчий практикум народних майстрів-гончарів і мистецтвознавців. Під час цього практикуму були організовані конкурси з виготовлення побутового, фігурного, ритуального посуду, дитячої іграшки,

властивої для різних гончарних осередків, виготовлення та розпис різних за призначенням мисок. Частина зроблених тоді творів передана авторами до фондів музею-організатора одразу по завершенню заходу. Частина – закуплена для колекції музею упродовж 1989–1990 років. Оскільки Іван Білик був одним із учасників практикуму, то зрозуміло, що його роботи також потрапили до фондів музею. Серед робіт придбаних у майстра переважають різні форми посуду – ваза, глечик, тиква, супник тощо. Одночасно після самого заходу до колекції Національного музею гончарства Іван Білик передав ще близько 90 своїх творів, які зберігалися у гончаря дома, що значно збагатило персональну колекцію музею.

Вагома збірка робіт майстра поповнила колекцію Національного музею гончарства 1991 року. Наприкінці 1990 року Іван Білик відсвяткував 80-річний ювілей. Із нагоди цієї події в музеї були організовані урочистості, в рамках яких організовано персональну виставку робіт майстра. Її сформували як із фондів творів, так і з робіт із приватної колекції гончаря. Після виставки велика частина кераміки Івана Білика була закуплена Національним музеєм гончарства.

Загалом основна частина персональної колекції кераміки Івана Білика сформована впродовж 1987–1993 років. У наступні роки вона поповнювалася лише поодинокими експонатами, які як дарувалися окремими особами, так і були куплені Національним музеєм гончарства.

Найдавніший виріб Івана Білика в персональній колекції музею як уже наголошувалося датується 1930-ми роками (ваза), останні – червнем 1989 року (участь майстра у Республіканському симпозиумі гончарства). Переважна більшість робіт у колекції датована 1960-ми – 1970-ми роками – період найбільшої творчої активності Івана Архиповича, як у створенні робіт, так і в участі в конкурсах і виставках (від регіональних до міжнародних).

Отже, Іван Білик був одним із провідних гончарів Опішні ХХ століття. Він пройшов складний життєвий шлях, проте завжди залишався вірним своїм вподобанням і переконанням. Його творчість – визначне явище української культурної спадщини загалом і гончарства зокрема. Це підтверджують і чисельні відзнаки, нагороди й почесні звання, якими було відзначено гончаря за життя. У Національному музеї гончарства в Опішні нині сформовано найбільшу в Україні персональну колекцію глиняних виробів Івана Білика. Зібрання почало формуватися майже з часу заснування музею й ілюструє усе розмаїття творчого доробку Івана Білика: тематичне, формотворче, часове, декоративне тощо.

Список джерел та літератури

- ДАНИЛЕЙКО, Володимир, 2000, Патріарх гончарного круга. Народне мистецтво. 1–2, 17.
 Державний архів Полтавської області (ДАПО), ф. 9042, спр. 196, 7.
 ЖОЛТОВСЬКИЙ, П., МУСІЄНКО, П. 1963, Українське декоративне мистецтво, Київ: Товариство для поширення політичних і наукових знань Української РСР.
 КАРА-ВАСИЛЬЄВА, Тетяна, ЧЕГУСОВА, Зоя, 2005, Декоративне мистецтво України ХХ століття. Київ: Либідь.
 КИСЕЛЬОВА, Нонна, 1976, Відомий центр гончарства, Образотворче мистецтво. 2, 24–27.
 КОРОГОДСЬКИЙ, Роман, 1972, Опішня: проблеми і перспективи. Народна творчість та етнографія. 3, 45–51.
 Національний музей-заповідник українського гончарства (НМЗУГ). Інвентарні книги.
 Національний архів українського гончарства (НАУГ), Іван Билык и Опішня, без інв. № 8–33.
 Художня виставка «Радянська Україна», 1963, Київ.

References

- DANYLEIKO, Volodymyr, 2000, Patriarkh honcharnoho kruha [The patriarch of the potter's wheel]. Narodne mystetstvo. 1–2, 17. [In Ukrainian].
 Derzhavnyi arkhiv Poltavskoi oblasti (DAPO), f. 9042, spr. 196, 7. [In Ukrainian].
 KARA-VASYLIEVA, Tetiana, CHEHUSOVA, Zoia, 2005, Dekoratyvne mystetstvo Ukrainy XX stolittia [Decorative art of Ukraine of the 20th century]. Kyiv: Lybid. [In Ukrainian].

Khudozhnia vystavka «Radianska Ukraina» [Art exhibition «Soviet Ukraine»]. 1963, Kyiv. [In Ukrainian].

KOROHODSKYI, Roman, 1972, Opishnia: problemy i perspektyvy [Opishnia: problems and prospects]. Narodna tvorchoist ta etnohrafii. 3, 45–51. [In Ukrainian].

Natsionalnyi arkhiv ukrainskoho honcharstva (NAUH), Ivan Biluk i Opishnia, bez inv. № 8–33. [In Ukrainian].

Natsionalnyi muzei-zapovidnyk ukrainskoho honcharstva (NMZUH), Inventarni knyhy [Inventory books]. [In Ukrainian].

ZHOLTOVSKYI, P., MUSIIENKO, P., 1963, Ukrainske dekorativne mystetstvo [Ukrainian decorative art]. Kyiv: Tovarystvo dlia poshyrennia politychnykh i naukovykh znan Ukrainskoi RSR. [In Ukrainian].

Формування персональної колекції Івана Білика у Національному музеї гончарства

Видатний опішнянський гончар Іван Білик усе своє життя присвятив виготовленню глиняних виробів. Його творчість відзначено численними нагородами, дипломами, грамотами, медалями. Він один із трьох опішнянських гончарів, чия творчість у 1999 році було відзначено Державною премією України імені Тараса Шевченка.

Народився Іван Білик у родині чоботаря, хоча його дід був гончарем. Хлопець пройшов довгий шлях навчання гончарному ремеслу – в інших гончарів, у навчальних закладах, на підприємстві. Складним видалося й особисте життя майстра (хвороби, поранення під час Другої світової війни, які спричинили інвалідність).

Упродовж багатьох років Іван Білик працював на заводі «Художній керамік» творчим майстром художньо-експериментальної творчої лабораторії. Він виготовляв усе, що створювали місцеві гончарі – різноманітний посуд, зооморфну скульптуру, тарелі, вази для підлоги, дитячу іграшку тощо.

Улюбленим образом у творчому доробку Івана Білика став образ лева. Майстер неодноразово стверджував, що є автором зооморфної скульптури «Лев». Саме цей образ приніс гончареві світове визнання на міжнародному біснале у Фаєнці (Італія). У персональній колекції кераміки Івана Білика в Національному музеї гончарства скульптури левів становлять третину усіх наявних зооморфних скульптур зібрання.

Нині найбільше виробів Івана Білика сконцентровано в Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні. Це зібрання нараховує близько 300 одиниць зберігання. Персональна колекція ілюструє усе творче розмаїття гончаря.

У статті на фоні біографічних фактів Івана Білика визначено основні події, що вплинули на формування його персональної колекції у Національному музеї гончарства. Окреслено часові рамки виготовлення наявних виробів. Простежено окремі формотворчі й декоративні зміни у роботах гончаря.

Ключові слова: Іван Білик, гончарство, кераміка, персональна колекція, Національний музей гончарства, Опішня.

Oksana Lykova, head of the sector of museum ceramology National Museum of Ukrainian Pottery in Opishnia.

Оксана Ликова, завідувач сектору музеєзнавчої керамології, Національний музей-заповідник українського гончарства, Опішня.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7839-0200>

Received: 14.02.2024

Advance Access Published: April, 2024